

Αλεξάνδρα Πολιτάκη

“Δεν θα είναι λοιπόν εύκολο να ανακαλύψουμε τι είδους ακριβώς ιστορικό πρόσωπο είναι η Μεσόγειος: χρειάζεται υπομονή, ολοένα καινούριες προσπάθειες, θα γίνουν δίχως άλλο αναπόφευκτα λάθη. [...] Τι γίνεται όμως με τη Μεσόγειο της ιστορίας; Άπειρες έγκυρες γνώμες μας έχουν προειδοποιήσει για το τι δεν είναι. Δεν είναι ένας αυτάρκης κόσμος, δεν ανήκει όμως και σε κανέναν.”,

έγραφε ο **F. Braudel** στο εμβληματικό του έργο **Μεσόγειος**.

Συλληφθέντες μη νόμιμοι μετανάστες για παράνομη είσοδο και παραμονή στη χώρα ανά υπηκοότητα (Αστυνομικές και λιμενικές αρχές - 8 μηνο 2015 [1])

*Σύριοι 175,375
Αφγανοί 50,177
Πακιστανοί 11,289*

Και θα ήταν πολύ δύσκολο να μιλήσει κανείς για τη Μεσόγειο σήμερα. Να την αντιμετωπίσει ως ένα πρόσωπο που πρέπει να οριστεί στο τώρα, να την αντιμετωπίσει με τις τεμνόμενες ουλές και τα σημάδια της, να αντισταθεί στις ευθυγραμμίσεις. Να τη δει σκοτεινή από το βαρύ, μαύρο πένθος του θανάτου που μεγαλώνει συνεχώς μέρα με τη μέρα. Να κατανοήσει το δισυπόστατό της ως θαλάσσιο σύνορο ελπίδας και ως υγρό ταφικό μνημείο.

Αφίξεις προσφύγων και θάνατοι στη Μεσόγειο το 2015 (Ιανουάριος - Οκτώβριος)[2]

*Κεντρική Μεσογειακή διαδρομή με προορισμό Ιταλία και Μάλτα.
Αφίξεις: 136.513. Αριθμός θανάτων: 2.814
Ανατολική Μεσογειακή διαδρομή με προορισμό την Ελλάδα.
Αφίξεις: 453.912. Αριθμός θανάτων: 264.*

*Δυτική Μεσογειακή διαδρομή με προορισμό την Ισπανία.
Αφίξεις: 3.007. Αριθμός θανάτων: 25.
Σύνολο αφίξεων: 593.432 [3] . Αριθμός θανάτων: 3.103[4]*

Η **Υπατη Αρμοστεία** καλεί συνεχώς την **ΕΕ** και τα θεσμικά της όργανα να δημιουργήσουν **νόμιμες εναλλακτικές οδούς**, ώστε να μη χρειάζεται οι πρόσφυγες απελπισμένοι να καταφεύγουν στα επικίνδυνα περάσματα στην αναζήτησή τους για ένα ασφαλές καταφύγιο. Τέτοιες νόμιμες οδοί περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, μετεγκατάσταση από τις γειτονικές με τη Συρία χώρες, που σήμερα φιλοξενούν 4 εκ. πρόσφυγες, προγράμματα χορήγησης άδειας εισόδου για ανθρωπιστικούς λόγους, ευέλικτες πολιτικές χορήγησης θεωρήσεων εισόδου για λόγους σπουδών ή εργασίας και διευρυμένα προγράμματα οικογενειακής επανένωσης.

Αλλά η ΕΕ έχει τη δική της σκληρή “τεχνογνωσία” στις διαπραγματεύσεις. Η επίσκεψη της **Μέρκελ** στην **Τουρκία** έρχεται μόλις λίγες μέρες μετά τη συμφωνία της ΕΕ για ένα κοινό σχέδιο δράσης, όπου ζητείται η βοήθεια της Τουρκίας σε αντάλλαγμα με την άμβλυση των περιορισμών βίζας για τους Τούρκους πολίτες, επιτάχυνση των συνομιλιών για την ένταξη της χώρας στην ΕΕ και οικονομική ενίσχυση έως 3,4 δις δολλάρια.

Η “βοήθεια” της Τουρκίας, μίας χώρας που όλοι γνωρίζουμε τη σχέση της με τα ανθρώπινα δικαιώματα, είναι μία “λύση” στην οποία προσβλέπουν όλοι. Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Σταθερότητας σε ανακοίνωσή της δηλώνει ότι “εάν η Γερμανία και η Τουρκία δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία, δεν υπάρχουν άλλες λύσεις στον ορίζοντα”. Και πράγματι, η ΕΕ προσπαθεί με κάθε τρόπο να αποφύγει αυτή τη no win κατάσταση. Θα πληρώσει, θα συμμαχήσει, θα τάξει, θα υποσχεθεί, θα κλείσει τα μάτια, θα κάνει όλα εκείνα που τόσο καλά ξέρει να κάνει.

Και ο **Ερντογάν** το γνωρίζει και χρησιμοποιεί και εκείνος την επίσκεψη της υποψήφιας για Νόμπελ Ειρήνης καγκελαρίου και την επικείμενη συνεργασία, ενόψει των τουρκικών εκλογών σε λίγες μέρες.

Πόσες συμπτώσεις να απαριθμήσει κανείς, την ώρα που η Γερμανία έχει αναδειχθεί ως ο πλέον επιθυμητός προορισμός για τους πρόσφυγες από τη Συρία, το Ιράκ και άλλες χώρες του πόλεμου στη Μέση Ανατολή και την υποσαχάρια Αφρική; [5]

*Αιτήσεις ασύλου από Σύριους πολίτες στην Ευρώπη (Απρίλιος 2011 - Σεπτέμβριος 2015)
Συνολικός αριθμός: 507,421 [6]
Γερμανία και Σερβία 46%*

*Σουηδία, Αυστρία, Ολλανδία, Ουγγαρία, βουλγαρία 38%
Άλλες χώρες 16%*

Σε αυτό το σκληρό σκηνικό, η **ελληνική κυβέρνηση** χωρίς καμία πολιτική στο προσφυγικό, χωρίς συνεκτικές θέσεις, επαναλαμβάνει τα προεκλογικά κλισέ μη ξέροντας τι να κάνει, ελπίζοντας μόνο ότι δεν θα συντριβεί και η ίδια κάπου μεταξύ της ανθρωπιστικής και της προσφυγικής κρίσης.

Πηγαινοέρχεται σε Βερολίνο και Βρυξέλλες και κομίζει **αμήχανη και κυρίως αδαής** τις αποφάσεις της ΕΕ για **νέους φράχτες** και **μέτρα αναστολής** των μεταναστευτικών ροών, που στη συνέχεια προσπαθεί να εφαρμόσει όσο πιο πιστά μπορεί. Κέντρα κράτησης, σημεία καταγραφής και ελέγχου, προκατασκευασμένα που μεταφέρονται σε αποκομμένες από τον οικιστικό ιστό περιοχές, μέσα σε μία νύχτα απ' τον στρατό.

Ενέργειες θολές που μένουν ημιτελείς, ή εγκαταλείπονται επίσης σε μια νύχτα, με σκοπιμότητες που ελέγχονται και χωρίς καμία ενημέρωση και συζήτηση με τις τοπικές κοινωνίες.

Με σταθερότητα για τον **φράχτη του Έβρου**, με στρατιωτικοποίηση της Μεσογείου με “περισσότερη” σε αριθμό και αρμοδιότητες – ακόμη και από αυτές της ελληνικής διοίκησης – FRONTEX, η κυβέρνηση που σε τίποτα δεν θυμίζει αριστερά, βρίσκετε σε πλήρη παράδοση.

Αφίξεις στα ελληνικά νησιά Ιανουάριος – Οκτώβριος 2015[7]

Λέσβος: 113,411

Δωδεκάνησα: 63,236

Σάμος: 32,908

Χίος: 32,699

Κρήτη: 2,704

Κυκλάδες: 455

Η ΕΕ ερήμην των λαών της κάνει τους δικούς της υπολογισμούς και συμφωνίες και δείχνει το πλέον σκληρό της πρόσωπο στην προσφυγική κρίση. Οι φωνές που προσπαθούν με πείσμα να πείσουν ότι αυτή η σκληρή, κυνική, απάνθρωπη ΕΕ, που εγγυάται πια το ελάχιστο και αυτό κατ' επιλογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – ακόμη και των ευρωπαίων πολιτών – είναι ότι έχουμε και δεν έχουμε και ποια θα είναι η τύχη μας εάν τη χάσουμε, δεν πείθουν αλλά επιβάλλονται με τον φόβο που δημιουργούν. Αλλά αυτό όσο πάει θα γίνεται όλο και πιο δύσκολο, καθώς η διάστασή της με τους ευρωπαϊκούς λαούς μεγαλώνει συνεχώς με τρόπο

δύσκολα αναστρέψιμο.

“Παρόλα αυτά, έναν μεγάλο πολιτισμό”, γράφει ο Braudel, “τον αναγνωρίζουμε καμιά φορά από το γεγονός ότι αρνείται να δανειστεί, από το ότι αντιτίθεται σε ορισμένες ευθυγραμμίσεις, από το ότι κάνει επιλογή ανάμεσα στα προτεινόμενα προς ανταλλαγή, και τα οποία συχνά θα μπορούσαν να του επιβληθούν, εάν δεν επαγρυπνούσε, ή έστω αν δεν ήταν ασυμβίβαστα με τις διαθέσεις και την όρεξή του.”

[1] Πρόκειται για στοιχεία που προέρχονται από την Ελληνική αστυνομία *Irregular migrants apprehended for illegal entry or stay by nationality*.

[2] (IOM, *Missing Migrants Project, Mediterranean Arrivals Near Record 600,000, 13 October 2015*)

[3] Ο αριθμός των αφίξεων είναι εκτίμηση του ΔΟΜ (Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης) που βασίζονται σε δεδομένα από τις αντίστοιχες κυβερνήσεις και στα γραφεία του ΔΟΜ ανά τομέα. Τα στοιχεία για την Ελλάδα προέρχονται από τα νέα και ενημερωμένα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τον ΔΟΜ στην Ελλάδα και τις ελληνικές αρχές την περίοδο 1/1/2015 - 10/11/2015. Οι αριθμοί δεν είναι οι πραγματικές καθημερινές αφίξεις, αλλά ο αριθμός των μεταναστών που έχουν επισήμως καταγραφεί από τις ελληνικές αρχές μετά την άφιξή τους.

[4] Δεδομένα σχετικά με τους θανάτους των μεταναστών που καταρτίζονται από RES. Όλοι οι αριθμοί είναι ελάχιστες εκτιμήσεις

[5] Αιτούντες άσυλο στη Γερμανία 551,605 για το διάστημα Ιανουάριος - Ιούλιος 2015.
Πηγή: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

[6] Τα στοιχεία για τις 37 ευρωπαϊκές χώρες βασίζονται σε μηνιαίες πληροφορίες που παρέχουν στην Ύπατη Αρμοστεία. Τα στοιχεία αφορούν την για “πρώτη φορά αίτηση για άσυλο”, αλλά είναι πιθανό να περιλαμβάνουν επαναλαμβανόμενες αιτήσεις (ίδια ή άλλη χώρα) Πηγή: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php#>

[7] Πηγή: Ελληνική αστυνομία *Irregular migrants, apprehended at the border by police and port authorities for illegal entry or stay*